

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาวะทางสังคมในปัจจุบันที่มีการขับเคลื่อนและเกิดการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของคนในสังคมอย่างมากมายและรวดเร็ว กระแสการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเกิดขึ้นอย่างรุนแรง จากสภาพการเปลี่ยนแปลงโดยบริบททางสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ส่งผลถึงการรับรู้ ความรู้สึก ทักษะชีวิตและค่านิยมของคนในสังคมปรับเปลี่ยนไปในทางที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะค่านิยมในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ประกอบกับปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่ปรากฏตามภาพข่าวทางสื่อต่างๆ เช่น โทรแท่น หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น จากการบรรยายเรื่องวิกฤตเยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน โดยสมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557: 2-3) ได้กล่าวว่า “สถานการณ์เด็กและเยาวชนไทยจะแย่ลงเรื่อยๆ ซึ่งในอีก 10-15 ปี ข้างหน้า ปัญหาหนักจนถึงขั้นวิกฤต โดยปัจจุบันเด็กและเยาวชน ร้อยละ 90 มีคุณลักษณะหรือคาแรคเตอร์ ก้าวร้าว หมกมุ่นเรื่องเพศ และติดเกม ทำให้เด็กมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมลดลง” และจากข้อมูลจากโครงการเฝ้าระวังสถานการณ์เด็กไทยของสถาบันรามจิตติ พบว่า ปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยอยู่ในสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงหลายด้าน ขณะเดียวกันคนไทยก็กำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยมที่เป็นผลจากการไหลเลื่อนทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้าสู่ประเทศทั้งทางสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยขาดการคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีงาม ทำให้คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน เนื่องจากวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปทำให้สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนามีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรู้ ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมลดน้อยลง นำไปสู่ค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557: 3) จะเห็นได้ว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมล้วนสะท้อนการขาดซึ่งคุณธรรมจริยธรรมทั้งสิ้น ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมถือเป็นสิ่งสำคัญและควรปลูกฝังให้เกิดมีในตัวบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน และการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างน้อยบุคคลก็ควรยึดถือปฏิบัติตามหลักของศีล 5

ศีล 5 ถือเป็นศีลพื้นฐานที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสั่งสอนให้ชาวพุทธทุกคนยึดถือปฏิบัติเป็นหลักของชีวิต ที่เป็นเสมือนเครื่องช่วยควบคุมกาย วาจา ของมนุษย์ให้เรียบร้อย เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขพอสมควร หากมีผู้ใดทำผิดศีลข้อใดข้อหนึ่ง หรือหลายข้อแล้ว ก็ จะแสดงพฤติกรรม หรือการกระทำที่ผิดปกติของมนุษย์ออกมา ซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายเกิดความเดือดร้อนทั้งต่อตนเอง หมู่คณะ และสังคมส่วนรวม ดังนั้นหากมีการปลูกฝังหรือส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมการรักษาศีล 5 ได้ ก็จะช่วยทำให้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอันจะนำไปสู่การเกิดเป็นปัญหาต่างๆ ในสังคมให้ลดลงได้ ซึ่งการปลูกฝังหรือส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ดีงามต่างๆ เหล่านี้ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน ก็คือ ครู

ครูเป็นวิชาชีพที่สังคมยกย่องว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิชาการ หล่อหลอมและฝึกอบรมให้เกิดความชำนาญ มีระเบียบวินัย มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มีภาระหน้าที่

สำคัญยิ่งต่อสังคม จึงต้องมีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถในการสอน มีคุณธรรม จริยธรรม มีศรัทธา และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู สามารถนำความรู้ไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ศิษย์ได้อีกด้วย ครูจึงเป็นตัวอย่างที่สำคัญให้แก่ศิษย์รวมทั้งพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม มีคุณธรรม โดยเฉพาะศีล 5 ซึ่งถือเป็นคุณธรรมพื้นฐาน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในฐานะสถาบันการผลิตครู ซึ่งมีการเปิดหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตหลายสาขาวิชา เช่น สาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ พลศึกษา สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ และคอมพิวเตอร์ศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนานักศึกษาคูให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างสมบูรณ์ ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะการสอนและคุณธรรม ตามหลักของจรรยาบรรณวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2543: 2) ให้เป็นครูดี ครูเก่ง มีจิตสำนึกในความเป็นครู เป็นแบบอย่างที่ดี มีการดำเนินชีวิตที่เที่ยงาม มีวินัย มีจริยธรรมวิชาชีพครู พร้อมทั้งจะออกไปประกอบวิชาชีพครูอย่างสมศักดิ์ศรีและมีคุณภาพ

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนานักศึกษาคณะครุศาสตร์ให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมพื้นฐาน คือศีล 5 อันจะนำไปสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างสมบูรณ์ จึงสนใจศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และหาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

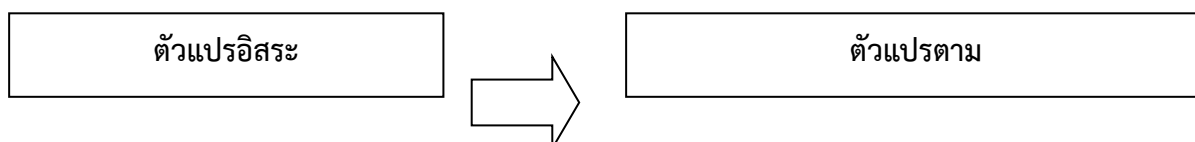
1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

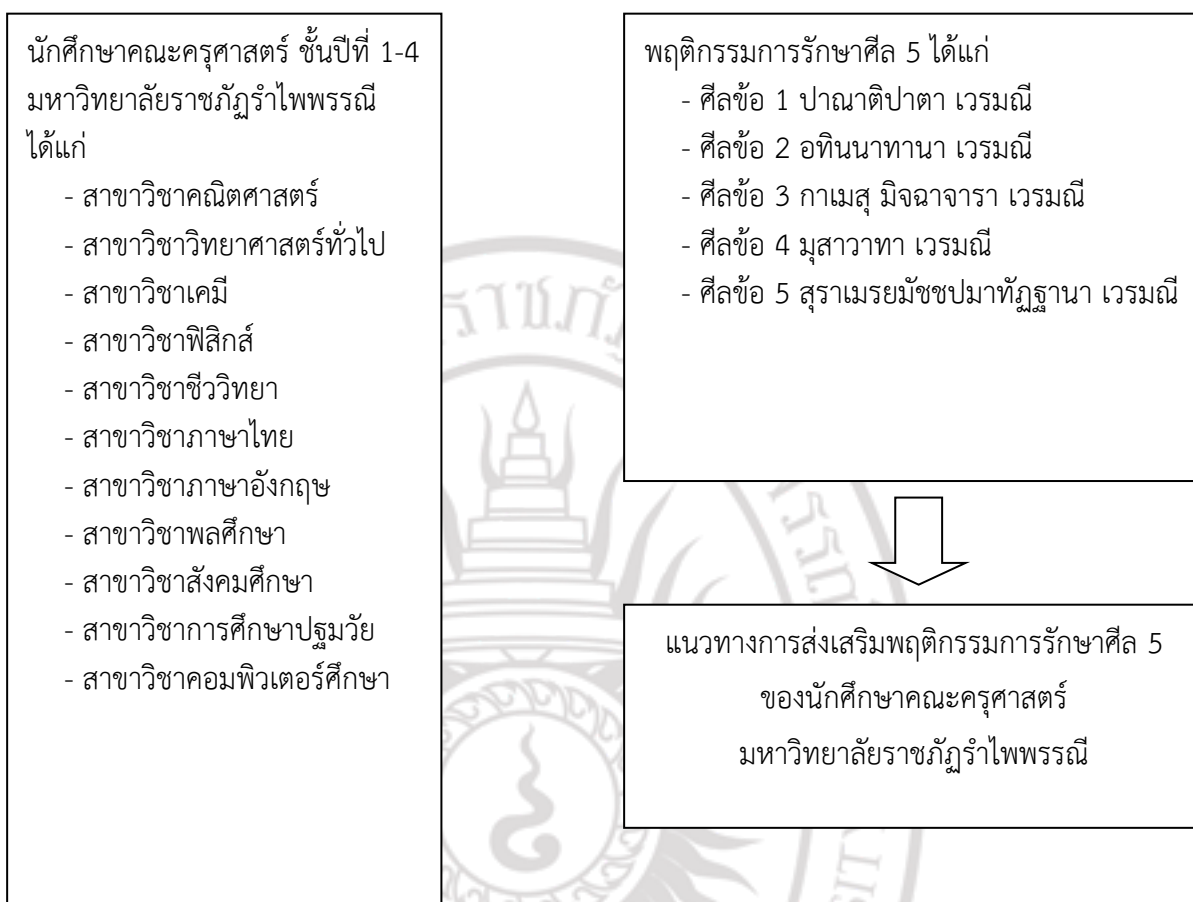
คำถามของการวิจัย

1. ระดับพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นอย่างไร
2. แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ควรเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้





ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อมูลระดับพฤติกรรมกรรมการรักษาศิล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการรักษาศิล 5 ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ให้สูงขึ้นต่อไป
2. ได้แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการรักษาศิล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นข้อมูลประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
วิจัยมุ่งศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการรักษาศิล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และหาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการรักษาศิล 5 ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 1,897 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 330 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

3. ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กำหนดผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ตัวแทนคณาจารย์ จำนวน 4 คน และตัวแทนนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จำนวน 4 คน โดยมีการกำหนดเกณฑ์คุณลักษณะในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มไว้ดังนี้

3.1 ตัวแทนคณาจารย์

3.1.1 เป็นผู้บริหารที่มีตำแหน่งหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับด้านการพัฒนา นักศึกษาหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ จำนวน 1 คน

3.1.2 เป็นผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา วิชาชีพครู เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

3.1.3 เป็นผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 1 คน

3.1.4 เป็นผู้สอนในคณะครุศาสตร์ที่ได้รับการยกย่องด้านการเป็นแบบอย่าง ด้านการประพฤติปฏิบัติตนและดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 1 คน

3.2 ตัวแทนนักศึกษาคณะครุศาสตร์

3.2.1 เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะครุศาสตร์ ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นนายก สโมสรนักศึกษาของคณะครุศาสตร์ จำนวน 1 คน

3.2.2 เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะครุศาสตร์ ที่มีการปฏิบัติตนในด้านการ ปฏิบัติตนและดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่ประจักษ์ จำนวน 2 คน

3.2.3 เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในคณะครุศาสตร์ ที่ได้รับรางวัลยกย่อง เกี่ยวกับการพัฒนาตน หรือด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 1 คน

กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม คือ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมมารักษาศีล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

4. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้แก่ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ พลศึกษา สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย และคอมพิวเตอร์ศึกษา

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมมารักษาศีล 5 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี

นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรมกรรมการรักษาศีล 5 หมายถึง การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏโดยผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นการกระทำที่บุคคลอื่นๆ สามารถสังเกตได้เกี่ยวกับการรักษาศีลทั้ง 5 ข้อ ในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย

ศีลข้อ 1 ปาณาติปาตา เวรมณี คือ การละเว้นจากการฉีดยากันยุงหรือแมลงในบ้าน ตบยุงหรือแมลงที่มารบกวน ยิงนก ตกปลา รังแกสัตว์ชนิดอื่นๆ ด้วยการทรมานด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อความสนุกสนาน เมื่อมีคนหรือสัตว์มาทำร้ายก็มีจิตใจคิดทำลายหรือฆ่า นำสัตว์ที่มีชีวิตมาประกอบอาหาร ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น และข่มเหงรังแกผู้อื่นหรือเพื่อนร่วมชั้นด้วยวิธีการต่างๆ

ศีลข้อ 2 อทินนาทานา เวรมณี คือ การละเว้นจากการลอกข้อมอบเพื่อน ลอกข้อมความผู้อื่นมาทำรายงานโดยไม่ได้อ้างอิงเจ้าของเดิม ยืมเงินหรือสิ่งของของคนอื่นแล้วไม่ส่งคืนตรงเวลา หยิบฉวยของในร้านขายสินค้าโดยไม่จ่ายเงิน หลบหลีกการจ่ายค่าโดยสาร หยิบฉวยของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต เก็บสิ่งของได้แล้วตั้งใจไม่ส่งคืนเจ้าของ รับซื้อของที่ถูกลักขโมยมา และสับเปลี่ยนสิ่งของของตนเองที่ไม่ดีให้กับผู้อื่น

ศีลข้อ 3 กามเมสุ มิจฉาจารา เวรมณี คือ การละเว้นจากการไปเที่ยวกับคนอื่นที่ไม่ใช่แฟนเกินเพื่อนสนิท มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งแบบไม่ผูกพันกับคนอื่นที่ไม่ใช่แฟน แอบรักแฟนคนอื่น จีบหรือพูดจาเกี้ยวพาราสีกับคนอื่นที่ไม่ใช่แฟน ล่วงเกินเพศตรงข้ามโดยไม่ได้รับการยินยอม ดูสื่อลามกอนาจาร เช่น คลิป วีซีดี เว็บไซต์ หนังสือโป๊ แอบมองกัน ขาอ่อน หน้าอก ผู้อื่น คบเพื่อนต่างเพศในทางซู้สาวหลายคนในเวลาเดียวกัน และสัมผัสเนื้อตัวเพศตรงข้ามโดยมีเจตนาทางซู้สาว

ศีลข้อ 4 มุสาวาทา เวรมณี คือ การละเว้นจากการพูดเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจผิดกัน หรือพูดยุให้ทะเลาะกัน เล่าเรื่องไม่จริงเพื่อผลประโยชน์ พูดนินทาและให้ร้ายผู้อื่น ทำให้พ่อแม่เสียใจเพราะคำพูด พูดโอ้อวด ทับถม ทำให้คนอื่นได้รับความอับอาย พูดคำลามก สื่อเสียด พูดโกหกกับผู้อื่น พูดคำหยาบ ไม่สุภาพกับผู้อื่น และพูดไร้สาระ

ศีลข้อ 5 สุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี คือ การละเว้นจากการสูบบุหรี่เมื่อมีโอกาส ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เสพยาบ้า กัญชา ยาไอ้ ยาเลิฟ หรือยาเสพติดชนิดอื่น จัดปาร์ตี้ในกลุ่มเพื่อนสนิทด้วยการดื่มน้ำเมา สังสรรค์กับแฟนหรือคนในครอบครัวโดยการดื่มน้ำเมาหรือสุรา กินอาหารที่มีส่วนปรุงแต่งจากแอลกอฮอล์ และซื้อบุหรี่หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ให้ผู้อื่นเป็นของกำนัล

นักศึกษาคณะครุศาสตร์ หมายถึง ผู้เรียนในระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีการศึกษา 2558 ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ พลศึกษา สังคมศึกษา การศึกษาปฐมวัย และคอมพิวเตอร์ศึกษา